

Sygn. akt I CZ 100/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Jan Górski

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej [...]
o uchylenie uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 stycznia 2017 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 29 września 2016 r., sygn. akt VI ACa .../14,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku tego Sądu z dnia 21 stycznia 2016 r. wskazując, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest, jego zdaniem, niższa niż wynikający z art. 398² § 1 k.p.c. próg ustawowy pięćdziesięciu tysięcy złotych. Sąd Apelacyjny wskazał, że co prawda powód w skardze kasacyjnej oznaczył tę wartość na 102.400 zł, a następnie na 54.100 zł, to jednak, uwzględniając przedmiot kwestionowanej w procesie uchwały wspólnoty mieszkaniowej, to jest sprzedaż części wspólnej nieruchomości, przyjąć należało, że wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiada wysokości udziału powoda w nieruchomości wspólnej związanego z własnością należącego do niego lokalu (14/1000) w wartości przeznaczonej do zbycia części nieruchomości (102.400 zł), co odpowiada kwocie 1.433,60 zł.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 19 § 1 w związku z art. 26 i art. 398² § 1 k.p.c. i domagał się jego uchylenia. Wnosił o poddanie kontroli, w trybie art. 380 k.p.c., postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 września 2016 r. w przedmiocie ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 1.433,60 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie z dnia 29 września 2016 r. ustalające wartość przedmiotu zaskarżenia, jakkolwiek nie podlegało zaskarżeniu zażaleniem, mogłoby zostać poddane kontroli Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z rozpoznawaniem zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi, na wydanie którego miało bezpośredni wpływ (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 102). Dokonując oceny prawidłowości tego postanowienia stwierdzić należy, że skarżący nietrafnie, co do zasady, kwestionuje dopuszczalność jego wydania zważywszy, że na sądzie drugiej instancji spoczywa, po myśli art. 398⁶ § 1 k.p.c., obowiązek zbadania czy skarga jest dopuszczalna. Oznacza to również obowiązek zbadania czy wskazana w skardze wartość przedmiotu sporu odpowiada progom ustawowym,

a więc i przewidzianej dla spraw o prawa majątkowe rozpoznawanych w postępowaniu procesowym, kwocie pięćdziesięciu tysięcy złotych wskazanej w art. 398² § 1 k.p.c. Uzależnienie dopuszczalności skargi kasacyjnej od wartości przedmiotu zaskarżenia przemawia za możliwością sprawdzenia tej wartości na każdym etapie postępowania kasacyjnego, przy tym w orzecznictwie przyjmuje się, że następuje to przy odpowiednim (art. 398²¹ i art. 386 § 2 k.p.c.) zastosowaniu art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c., a dyrektywa odpowiedniego stosowania przepisów o wartości przedmiotu sporu nie obejmuje art. 25 § 2 k.p.c. i art. 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, Nr 11, poz. 180; z dnia 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01, nie publ.; z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01, nie publ.; z dnia 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11; z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CZ 68/05, nie publ.; z dnia 20 października 2010 r., III CZ 42/10, nie publ.; z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, nie publ.). Sprawdzenie przez sąd drugiej instancji wartości przedmiotu zaskarżenia jest niezbędne w szczególności wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że skarżący w celu obejścia przepisów procesowych dokonał zawyżenia wskazanej wartości, instrumentalnie zmierzając do przekroczenia progu wyznaczającego dopuszczalność skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006 r., III CZ 89/06, nie publ.). W sprawie niniejszej powód w pozwie jako wartość przedmiotu sporu wskazał kwotę 54.100 zł i taką też kwotą określił wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji, natomiast w skardze kasacyjnej wartość tę oznaczył kwotą 102.400 zł, co mogło wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia, mimo że kwoty z pozwu i apelacji mieściły się w progu ustawowym, a realizowane roszczenie nie uległo żadnej modyfikacji. Przypomnieć należy, że zasadą jest, iż wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie może przewyższać wartości przedmiotu sporu, ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym, a wyjątki od niej dotyczą rozszerzenia powództwa oraz zasądzenia ponad żądanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2002 r., II UZ 11/02, OSNP-wkł. 2002, Nr 17, poz. 7). Zauważyć jednak należy, że odesłania do odpowiedniego zastosowania art. 19-24 k.p.c. do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie można

rozumieć jako uprawnienia do ponownego oznaczania wartości przedmiotu zaskarżenia na użytek skargi kasacyjnej, według reguł z art. 19 i n. k.p.c., w sposób prowadzący do zmiany ustalonej już wartości przedmiotu sporu. Kontroli należy poddać wskazaną wartość przedmiotu sporu co do jej zgodności z przepisami art. 19 do 24 k.p.c., a przy częściowym zaskarżeniu rozstrzygnięcia zakres sprawdzenia ogranicza się do badania, czy strona prawidłowo podała wartość tej części przedmiotu sporu, która odpowiada zakresowi zaskarżenia kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., V CZ 2/15, nie publ.).

W rozpoznawanej sprawie, w drodze powództwa o uchylenie uchwały dotyczącej prawa majątkowego, wartość interesu powoda chronionego powództwem została przez niego oznaczona kwotą 54.100 zł i w niczym nie naruszało to art. 19 § 2 k.p.c. Zwrócić przy tym należy też uwagę, że kwestionowana uchwała dotyczyła zmiany przeznaczenia części wspólnej nieruchomości - strychu, dla adaptacji na cele mieszkalne i po wyodrębnieniu, zbycia lokalu powstałego w wyniku adaptacji. Właściciele lokali upoważnili zarząd wspólnoty do sprzedaży lokalu powstałego w wyniku adaptacji strychu za cenę 102.400 zł i przeznaczenia środków pochodzących ze sprzedaży na fundusz remontowy. Zawężenie, jak uczynił to Sąd Apelacyjny, interesu majątkowego powoda jako pozostającego li tylko w związku z ceną sprzedaży części wspólnej, a więc lokalu powstałego w wyniku adaptacji, a następnie kolejne zawężenie przez odniesienie ceny sprzedaży tego lokalu do udziału powoda w nieruchomości wspólnej jest nietrafne. Uchwała nie upoważniała zarządu do sprzedaży poszczególnych udziałów w nieruchomości wspólnej przysługujących właścicielom lokali ale dotyczyła sprzedaży oznaczonej części nieruchomości wspólnej, nieruchomości lokalowej z prawami z nim związanymi. Z żadnego przepisu prawa nie wynika, że współwłaściciel może zbyć jedynie swój udział w nieruchomości, a nie może zbyć całej nieruchomości. O rozporządzeniu rzeczą objętą współwłasnością stanowi art. 199 k.c., z którego wynika, że do rozporządzenia rzeczą wspólną potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli i do tego celu zmierzała uchwała. Tak wyrażona zgoda pozwala rozciągnąć skutki dokonanej czynności na wszystkich właścicieli lokali będących współwłaścicielami

nieruchomości wspólnej. Jeżeli zatem według uchwały, z którą powód nie zgadza się, sprzedawanym prawem majątkowym jest część nieruchomości wspólnej w postaci lokalu, to interes powoda wyraża się wartością tej części lub, jak wskazuje skarżący, różnicą pomiędzy wartością tej części a ustaloną w uchwale ceną (według dotychczasowego stanowiska powoda jest to kwota 54.100 zł), a nie wartością jego udziału w cenie sprzedaży.

Z tych względów, przyjmując, że prawidłowo oznaczona wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego przewyższa kwotę 50.000 zł wskazaną art. 398² § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

jw